

## שלום לך חינוך

ד"ר גדי ראונר / 7 בספטמבר 2008

הפיקוח על עבודת המורים באמצעות העברת כרטיס עובד הינו ביטוי נוסף למגמה אשר הולכת ומשתלטת על מערכת החינוך בישראל: ראית החינוך כמפעל תעשייתי שבו יש פועלים הקרויים מורים ויש תוצרים הקרויים תלמידים בעלי הישגים לימודיים. בין זה לבין חינוך, אין ולא כלום.

בהשראת הפילוסוף הצרפתי בודריה אני קורא לתופעה הזאת "סימולקרום" (הדמיה). מה שניתן להבין כחינוך שנועד לפתח את האדם או להביא אותו לדרגה מסוימת של תודעה חברתית ו/ או לאומית, ו/ או לספק השכלה רחבה...איננו כזה. המגמות הראויות האלה מטשטשות ומתערבבות במעין בליל של חדשנות ושל המשך מיתוסים ושיטות פדגוגיות מסורתיות. וכלום לא יוצא מזה. המצב מדאיג במיוחד בבית הספר העל-יסודי.

אל מול האנרכיה החינוכית יכול הציבור להגיב בחיוב לעשיית סדר, ולומר שמורים אינם יחידי סגולה מעל הנוהגים המקובלים אצל יתר העובדים השכירים במשק. מבחינתי זאת דווקא הבעיה: ראית המורים במעמד של שכירים ולא של בעלים, ראית הפעילות החינוכית כפעילות משקית-כלכלית נוספת, כמתן שירות כמו שמשרתים במתן שירות הסעות, שיטור או סעדה. אני לא רוצה לזלזל חס וחלילה בציבור השכירים, אבל אני מחשיב את החינוך ואת ההוראה לא כמתן שירות נוסף, אלא כפעילות מקצועית-אמנותית ייחודית, שליחות חברתית שבאה לפתח מחשבה ביקורתית ובמקביל לטפח את אהבת המולדת, להציג עולמות קיימים ובמקביל להראות מרחבים אוטופיים, להביא את הילדים להיות חלק מהחברה ומהטרגדיות של העם ובמקביל להכיר את סבלם של אחרים בעולם הרחב.

המדיניות הכלכלית והפוליטית הקפיטליסטית השתלטה על החברה ועלינו והכל רואים לנגד עיניהם רק כסף ותועלת. כלכלת השוק התפשטה בכל וכאשר מדברים על חינוך, בית הספר הופך להיות בית חרושת של ציונים ושל הישגים. ההורים יכולים להיות רגועים. הדרך לעורכי הדין ולמפתחי תכנות מחשב ותקשורת עתידיות סלולה כבר מגן הילדים. בינתיים חדלנו לשאול את עצמנו מהו חינוך מוסרי ומהם ערכים...אין זמן לעסוק בזוטות אלה.

מעניין ומוזר מאוד כיצד המערכת החינוכית משדרת שדרים סותרים לפיהם מדיניות "האופק הפדגוגי" דוגלת בטיפוח החינוך חשיבה, מלאכה שדורשת זמן והשקעה ובעיקר מחשבת אוטונומית ואדונית מטעם המורים ומצד שני, אותה מערכת רוצה להפוך את המורים לשכירים עם תודעה של ברגים בתוך מכונה לא להם. כולי תקווה שמישהו יזהה את הזרמים הגועשים המתנגשים ויבין כי הגיע הזמן לעשות חינוך ולהפסיק את ההדמיות.

ד"ר גדי ראונר הוא מרצה בבית הספר לחינוך באוניברסיטת תל-אביב